

Tillij, mw. mr. M.E.H.G. (Rotterdam): Parnassusweg 126 (1076 AT) postbus 75505 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-5772000, fax 020-5772700, e-mail mtillij@houthoff.com
Vedder, mw. mr. L.C.M. (Sint-Michielsgestel): Baroniestraat 35 (5281 JB) postbus 830 (5280 AV) Boxtel, tel. 0411-689450, fax 0411-689359, e-mail info@vedder.nl
Zon, mw. mr. M.A. (Naarden): Postbus 321 (1400 AH) Bussum, tel. 035-6478482, fax 035-6478483, e-mail mzon@mzon.nl

NIEUW KANTOOR/ASSOCIATIE

Dammers Pluis Goppel Advocaten (mrs. G.W.L.M. Dammers-Wubbe, J. Pluis en J.R. Goppel) Van Eedenstraat 7 (2012 EL) postbus 5173 (2000 CD) Haarlem, tel. 023-7510930, fax 023-7510931

Essed Advocaten (mrs. R.S.A. Essed en S.S. Jassies) Vredehofweg 14 (3062 EN) postbus 4183 (3006 AD) Rotterdam, tel. 010-2121370, fax 010-2120752

Lie Sigmond Advocaten (mrs. D.S.G. Lie en I.P. Sigmond) Oliemolenstraat 2 (6416 CB) Heerlen, tel. 045-5737575, fax 045-5737576

NAAMSWIJZIGING

De Boorder, Schoots en Zon te Naarden thans: **De Boorder Schoots Gimbrère & Gimbrère** te Tilburg thans: **Gimbrère & Van der Aa Advocaten**
Gronbach-Hofland, mw. mr. G.A.
De Rooij en Bos Advocaten te Eindhoven thans: **De Rooij Bos en Oudijk Advocaten**
De Ruijter Ondernemings-Advocatuur te Utrecht thans: **De Ruijter Advocaten**
Spera Lie Sigmond Advocaten te Heerlen thans: **Spere van Houte Corporate Litigators**

Advocatenkantoor Teunis & Zeyl-Terzot te Den Haag thans: **Teunis Advokaat**

BEZOEKADRES/POSTBUS/ TEL./FAX/E-MAIL

AKD Prinsen Van Wijmen de vestiging op de Boschdijk 15 te Eindhoven: Flight Forum 1 (5657 DA) Den Bosch, tel. 040-2345600, fax 040-2345601

AKD Prinsen Van Wijmen de vestiging op het Stadhuisplein 4 te Eindhoven: Flight Forum 1 (5657 DA) postbus 666 (5600 AR) Eindhoven, tel. 040-2345600, fax 040-2345601

Bosch & Ruiter te Amsterdam: Zuivelplein 7-9 (1097 XD) Amsterdam

Bureau Rechtshulp Enschede te Enschede: Laaressingel 61 (7514 EL) Enschede

Advocatenkantoor Knoester te Steenberg: Burgemeester van Loonstraat 73 (4651 CC) Steenberg

Lutjens Advocatuur B.V. te Amsterdam: Strawinskylaan 3037 (1077 ZX) postbus 1116 (1000 BC) Amsterdam

Muller De Mönnick & Stokvis te Haarlem: e-mail mms@mmsadvocaten.nl

Riet, mr. Q.J. van te Venlo: Belletablestraat 3 (5913 AW) Venlo

De Rooij Bos en Oudijk Advocaten te Eindhoven: e-mail info@drbo.nl

De Ruijter Advocaten te Utrecht: Newtonlaan 115 (3584 BH) Utrecht, postbus is opgeheven, tel. 030-2106343, fax 030-2106666, e-mail gru@deruyterlaw.nl

Spere van Houte Corporate Litigators te Heerlen: e-mail info@speravanhoute-advocaten.nl

Wiersma Mendel Prakte te Amsterdam: Herengracht 480 (1017 CB) postbus 633 (1000 AP) Amsterdam

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het Advocatenblad zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. H.J.A. Knijff, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

WAARSCHUWEN VOOR KOSTEN

Hof van Discipline, 15 februari 2002; nr. 3225
(mrs. Fransen, Bekkers, Balkema, Smits en Van Loo)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 19 juni 2002
(mrs. Bleeker, Paulussen, Luchtman, De Bont en Ten Brummelhuis)

Een advocaat die op verzoek van zijn cliënt overgaat tot conservatoire maatregelen waaraan, gelet op het belang van de zaak, relatief hoge kosten verbonden zijn, behoort zijn cliënt schriftelijk voor die kosten te waarschuwen.

- *Advocatenwet, art. 46(1.4.3.1 Financiële verhouding)*
- *Gedragsregel 8*

Feiten

In een geschil over de aankoop van een auto ter waarde van f 30.000 geeft de teleurgestelde koper zijn advocaat mr. X opdracht om conservatoir beslag te leggen op het woonhuis van de verkoper, alsmede derdenbeslag op twee auto's, met sequestratie.

De koper beklaagt zich erover dat hij uiteindelijk f 12.000 aan mr. X betaalde voor diens declaratie en circa f 16.000 voor de stallingskosten van de twee auto's. Mr. X voert onder meer als verweer dat de klager

hem herhaaldelijk had meegedeeld dat de beslagen per se moesten worden gelegd onverschillig wat de kosten zouden zijn. Het was voor de klager een prestigekwestie waarbij niet naar de kosten gekeken hoefde te worden. Met betrekking tot de stallingskosten heeft hij de klager uitdrukkelijk op die kosten gewezen. 'Het is moeilijk om een cliënt als de klager het naar de zin te maken: als de advocaat geen beslag legt dan wordt hem dit verweten, terwijl als hij dat wel doet de klager over de hoogte van de kosten klaagt'.

De klager zou als autohandelaar wel degelijk op de hoogte zijn van het feit dat het stallen van auto's grote kosten met zich meebracht.

Overwegingen raad

Door de klager is niet gesteld dat hij niet wist dat het beslag met sequestratie kosten met zich meebracht doch dat hij er niet van op de hoogte was dat die kosten zo hoog zouden zijn. Mr. X, aldus de klager, had hem hierop attent dienen te maken. Mr. X stelt zijnerzijds dat hij de klager er op heeft gewezen dat het stallen van auto's kosten met zich bracht.

De raad is van oordeel dat het van algemene bekendheid is dat stallingskosten van auto's niet gering zijn, terwijl zeker de klager als bij uitstek deskundige in de autobranche daarvan op de hoogte is. Mr. X heeft gesteld dat hij van de klager had begrepen dat hij de kwestie wel met de verkoper zou regelen nadat die was gedagvaard en nadat beslag

was gelegd, zodat op dat moment niet aannemelijk was dat de zaak lang zou duren, waardoor de kosten beperkt zouden blijven.

De klager laat na aan te geven waarom bij een eventuele kostenveroordeling de stallingskosten niet zouden kunnen worden meegenomen.

Vervolgens stelt de raad vast dat de klager buiten zijn advocaat om de zaak met de verkoper heeft geschikt zonder rekening te houden met de stallingskosten.

Volgt ongegrondverklaring van de klacht.

Overwegingen hof

Klager stelt te hebben geweten dat er voor hem kosten aan het beslag verbonden zouden zijn, doch niet dat die kosten zo hoog zouden zijn. Mr. X stelt de klager omtrent de hoogte van die kosten mondeling te hebben geïnformeerd, maar de klager ontkent dit. Wat daarvan ook zij, het had, gelet op de bijzondere vorm van het beslag en de daaraan verbonden kosten, mede in verband met de omvang van het geschil tussen partijen, op de weg van mr. X gelegen om de naar zijn zeggen mondeling verschaft informatie schriftelijk aan de klager te bevestigen. Daarvoor bestond temeer reden omdat naarmate de stalling voortduurde de daaraan verbonden kosten in verhouding tot het belang van de zaak zeer hoog opliepen. Nu vaststaat dat een dergelijke bevestiging niet door mr. X is verzonden, moet de klacht alsnog gegrond worden verklaard.

Volgt vernietiging van de beslissing van de raad en gegrondverklaring van de klacht, met oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

SPECIFICATIE NOCH DOSSIERS

Hof van Discipline nr. 3440, 15 februari 2002
(*ms. Fransen, Bekkers, Thunnissen, Boumans en Knottnerus*)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 21 mei 2001
(*ms. Koster-Vaags, Lucassen, Henselmans, Theunissen, Goumans*)

Het niet willen verschaffen van een specificatie van het aan de cliënt in rekening gebrachte bedrag en het niet willen overleggen van dossiers.

- *Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1 Financiële verhouding; 5.4 Welwillendheid in het algemeen)*
- *Gedragsregels 25 leden 1, 2 en 4 en 27 lid 5*

Feiten

Een vijftal partijen – 2 natuurlijke personen, een B.V., een C.V. en v.o.f. –, hierna gezamenlijk aan te duiden met A, wenden zich tot mrs. X voor een schuldsanering. Mrs. X maken met A de afspraak dat hun honorarium inclusief buitengerechtelijk juridische bijstand zal bedragen 12,5% over de vastgestelde schuldenlast, vermeerderd met BTW. Voorts wordt overeengekomen dat, indien de totale te saneren hoofdsom op enig tijdstip hoger mocht blijken te zijn dan werd vastgesteld mrs. X zich het recht voorbehouden over het meerdere 12,5% vermeerderd met BTW te declareren. Aan honorarium hebben mrs. X terzake de sanering ontvangen een honorarium van f 149.812,51

+ f 2.137,50 voor het intakegesprek. Daarna wendt A zich tot mr. Y, klager. Deze verzoekt mrs. X om specificatie van het door hen in rekening gebrachte bedrag. Daarop reageren mrs. X als volgt:

'Naar aanleiding van uw van elke motivering gespeende brief moet ik onder uw aandacht brengen, dat u kennelijk niet op de hoogte bent van het dossier. Het had getuigd van fatsoen, indien u zich eerst eens had georiënteerd en informatie had ingewonnen. Tuchtrechtelijk is deze handelwijze van u reeds zeer afkeurenswaardig, en een klacht is terzake ingediend. Daar komt nog eens bij dat uw cliënten de overeenkomst erkennen en desondanks – tegen beter weten in – meent u te moeten stellen, dat er geen sprake zou zijn van een vaste afspraak. De inhoud van uw laatste alinea is niet te beantwoorden bij gebrek aan motivatie.

De stellingen van uw cliënten zijn hiermede voldoende beantwoord (...)

Mr. Y herhaalt zijn verzoek aan mrs. X om specificatie, waarbij hij voorts opmerkt dat in rechte het honorariumbeding vernietigd zou kunnen worden wegens misbruik van omstandigheden, daar de cliënten van mr. Y indertijd met de rug tegen de muur stonden en geen andere keus hadden. Daarnaast verzoekt mr. Y om afgifte van de dossiers.

De klacht houdt in dat de reactie van mrs. X op de brief van mr. Y ongepast is en dat mrs. X weigeren de dossiers aan mr. Y af te geven, zodat mr. Y gehinderd wordt de belangen van zijn cliënt te behartigen.

Mrs. X voeren onder meer aan dat mr. Y hen aanspreekt en in die zin geen opvolgend confrère is. Er is geen rechtsgrond die mrs. X dwingt dan het dossier over te geven. Daarnaast voeren mrs. X aan dat A over afschriften van de stukken beschikt.

Overwegingen raad

De brief van mr. Y aan mrs. X was zakelijk van toon. Mr. Y verzocht een specificatie van het bedrag dat mrs. X de cliënten van mr. Y in rekening hadden gebracht. Mrs. X beantwoordden die brief met te stellen dat het van fatsoen had getuigd als mr. Y zich eerst had georiënteerd en informatie had ingewonnen, terwijl tevens gesteld werd dat die handelwijze zeer afkeurenswaardig was en dat een klacht terzake was ingediend. De raad acht die houding als reactie op de brief van mr. Y afkeurenswaardig.

Mr. Y had mrs. X gemotiveerd verzocht om afgifte van de dossiers om nader de belangen van A te kunnen behartigen. Mrs. X hadden de plicht, nu van de zijde van hun voormalige cliënten daarom gevraagd werd, de dossiers af te geven teneinde de wijze van afrekenen inzichtelijk te maken. Nu mrs. X zijn blijven volharden in hun weigering om de dossiers aan mr. Y af te geven acht de raad dit onderdeel van de klacht gegrond.

Volgt

Gegrondbevinding van de klacht in beide onderdelen met oplegging van de maatregel van berisping.

Mrs. X voeren alleen grieven aan tegen het oordeel van de raad dat zij de dossiers aan mr. Y hadden moeten afgeven en tegen de aan hen opgelegde maatregel van berisping.

Overwegingen hof

Met de raad is het hof van oordeel dat mrs. X in dezen tuchtrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld door pertinent en zonder een redelijk of te respecteren eigen belang te weigeren om de dossiers aan mr. Y af te geven.

Door hun opstelling hebben mrs. X zich niet gedragen zoals een behoorlijk advocaat betaamt en is het vertrouwen in de advocatuur geschaad. Met de raad is het hof dan ook van oordeel dat de opgelegde maatregel, mede gelet op de halsstarrige houding van mrs. X tot en met de zitting van het hof, in dezen passend is.

Volgt

Bekrachtiging van de uitspraak van de raad.

DREIGEN

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 18 februari 2002

(mrs. Mertens-Steeghs, De Bont, Martens, Kneepkens en Theunissen)

Het dreigen met een faillissementsaanvraag in een sommatiebrief.

- Artikel 46 Advocatenwet (3.3.2 Dreigementen)
- Gedragsregel 1

Feiten

Klaagster heeft van de cliënte van mr. X een groutmengsel gekocht. Omdat naar het oordeel van klaagster dat groutmengsel niet voldeed aan de daaraan te stellen eisen heeft zij een schade geleden die zij heeft afgetrokken van de aan de cliënte van mr. X verschuldigde koopsom. Deze cliënte bestreed zowel de aansprakelijkheid als de hoogte van de schade.

Mr. X vorderde in een brief de nog openstaande hoofdsom, rente, incassokosten en leges, totaal bedragende f 13.003,63. Toen klaagster niet betaalde, dreigde mr. X met een faillissementsaanvraag. Een door klaagster ingeschakelde jurist, behorende tot de juridische afdeling van het concern waartoe klaagster behoorde, berichtte mr. X dat hij het dossier zou bestuderen en dat hij erop vertrouwde dat mr. X geen rechtsmaatregelen zou nemen. Toen mr. X ruim twee weken later op 18 april 2001 nog geen bericht had ontvangen schreef hij deze jurist:

'tenzij ik uiterlijk op vrijdag 20 april 2001 betaling zal hebben ontvangen van de door uw cliënte verschuldigde f 13.003,63, zal ik definitief overgaan tot indiening van het faillissementsrequest'.

Klaagster schreef mr. X op 19 april 2001, waarin inhoudelijk op het geschil werd ingegaan en herhaalde dat de cliënte van mr. X aan haar verplichtingen niet had voldaan. Voorts schreef klaagster dat een faillissementsaanvraag grote schade aan klaagster zou berokkenen en het geschil niet in verhouding stond tot de schade die zou worden aangericht. Klaagster schreef voorts, dat, als mr. X de faillissementsaanvraag zou indienen, klaagster hem persoonlijk aansprakelijk zou stellen voor de aan klaagster aangerichte schade.

Klaagster erkent dat dreiging met een faillissementsaanvraag in het algemeen rechtmatig kan zijn. In het onderhavige geval was naar het oordeel van klaagster een faillissementsaanvraag gedragsrechtelijk laakbaar omdat

- er sprake was een wezenlijk en niet chicaneus inhoudelijk geschil over de desbetreffende levering en partijen daarover al uitgebreid gecorrespondeerd hadden, toen mr. X de zaak ter incasso ontving;
- beide partijen professioneel in dezelfde markt werkzaam zijn en elkaar kennen als serieuze partijen, zonder solvabiliteitsprobleem of chicaneus betalingsgedrag;
- de vordering een relatief gering bedrag was;
- mr. X bij herhaling was geweest op het nadeel/schade die klaagster zou kunnen lijden ten gevolge van een faillissementsaanvraag;
- klaagster een bankgarantie had aangeboden.

Overwegingen raad

De raad stelt voorop, dat bij de beoordeling van klachten over het optreden van een advocaat van een tegenpartij ervan behoort te worden uitgegaan, dat die advocaat een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënten te behartigen op de wijze die hem – in overleg met zijn cliënten, passend voorkomt, en dat deze vrijheid niet ten gunste van een tegenpartij – zoals in casu klaagster – mag worden beknot, tenzij daarbij de belangen van klagers nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad. In het licht van dit uitgangspunt zal de raad de klacht in de onderhavige zaak hierna beoordelen.

Uit de stukken blijkt, dat mr. X bij brief van 2 april 2001 klaagster mededeelde, dat, nu zij in gebreke was gebleven het bij brief van mr. X van 23 maart 2001 gevorderde bedrag te betalen, hij tot een faillissementsaanvraag zou overgaan. Dit herhaalde mr. X met zijn brief van 18 april 2001, toen hij op dat moment de van de zijde van klaagster toegezegde reactie nog niet had ontvangen.

Het is een in de incassopraktijk algemeen gebruik bij de sommatie tot betaling van een bedrag te stellen, dat – bij in gebreke blijven van betaling – tot een faillissementsaanvraag zal worden overgegaan. Beoogd wordt om bij het verzoek tot betaling druk op de debiteur uit te oefenen. Mr. X stond het vrij om in het kader van de behartiging van de belangen van zijn cliënte zich in zijn brieven van 2 en 18 april 2001 van dat middel te bedienen. De raad stelt vast, dat het faillissement niet is aangevraagd doch dat mr. X zich heeft beperkt tot de dreiging van een faillissement in voormelde brieven.

Dat klaagster en de cliënte van mr. X in dezelfde branche werkzaam zijn doet niet af aan hetgeen hiervoor is overwogen. Klaagster stelt, dat zij een betalingszekerheid in de vorm van een bankgarantie had aangeboden. De raad stelt vast dat die eerst werd aangeboden na de bewuste brieven van 2 en 18 april 2001 van mr. X.

Klaagster stelt voorts, dat het een wezenlijk en niet chicaneus geschil betrof waarover al werd gecorrespondeerd voordat mr. X werd ingeschakeld. Uit de stukken blijkt, dat klaagster een bepaald bedrag op de facturen van de cliënte van mr. X niet wenste te betalen en inhield. Het was dat

bedrag dat mr. X vorderde. De raad vermag niet in te zien dat de aard van de vordering voor mr. X een beletsel had moeten zijn om bij zijn ingebrekestelling aan te kondigen bij niet-betaling een faillissement aan te vragen.

Volgt

Ongegrondbevinding van de klacht.

BOEKHOUDVERORDENING EN CRIMINELE HANDELINGEN

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 18 februari 2002

(mrs. Van Boven, Brouwer, Van den Dries, Hengeveld en Verhulst)

Handelen in strijd met de Boekhoudverordening en de Richtlijnen ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen.

- *Advocatenwet artikel 46 (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt; 3.3.7 Wat nooit geoorloofd is)*
- *Artikel 3 lid 2 Boekhoudverordening*
- *Artikelen 2, 5 en 6 lid 1 van de Richtlijnen ter voorkoming van de betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen*
- *Gedragsregel 1*

Feiten

A heeft zich gewend tot mr. X met het verzoek een incasso tegen B in behandeling te nemen. Mr. X heeft hierop drie sommatiebrieven aan B gezonden voor een totaalbedrag van f 420.000. Op verzoek van A heeft mr. X B verzocht de verschuldigde bedragen over te maken op zijn kantoorrekening en niet op de rekening van de Stichting Derdengelden. B heeft op de kantoorrekening van mr. X vervolgens overgemaakt een bedrag van f 560.000. Van de geïncasseerde bedragen heeft mr. X in totaal f 412.500 in contanten van de kantoorrekening opgenomen en tegen afgifte van kwitanties afgestaan aan A.

Inhoud van de klacht en het verweer

De ambtshalve klacht van de deken laat zich als volgt onderscheiden:

Klachtonderdeel A

Mr. X heeft in strijd gehandeld met artikel 3 lid 2 van de Boekhoudverordening door mee te werken aan een constructie waarbij voor A bestemde bedragen niet op de rekening van de Stichting Derdengelden van mr. X werden overgemaakt, of rechtstreeks aan A, maar op de kantoorrekening van mr. X. Indien de bedragen wel naar de Stichting Derdengelden zouden zijn overgemaakt had mr. X daar niet alleen over kunnen beschikken, maar zou de medewerking van een tweede bestuurder nodig zijn geweest.

Klachtonderdeel B

Mr. X heeft artikel 2 van de Richtlijnen ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen overtreden, hierna: 'Richtlijnen', door bij de aanvaarding van de opdracht niet na te gaan of in redelijkheid aanwijzingen bestonden dat de opdracht strekte tot voorbereiding, ondersteuning of afscherming van onwettige activiteiten. Een

aanwijzing voor mr. X om de opdracht niet te aanvaarden was in elk geval dat A betaling via de rekening van de Stichting Derdengelden en diens eigen rekening pertinent van de hand heeft gewezen en slechts gebruik wenste te maken van de kantoorrekening van mr. X en voorts dat mr. X de ontvangen bedragen contant aan A diende door te betalen.

Klachtonderdeel C

Mr. X heeft artikel 5 van de Richtlijnen overtreden door zich niet te onthouden van verdere dienstverlening toen in redelijkheid voor mr. X aanwijzingen bestonden dat de opgedragen diensten strekten tot voorbereiding, ondersteuning of afscherming van onwettige praktijken.

Klachtonderdeel D

Verweerder heeft artikel 6 lid 1 van de Richtlijnen overtreden – zo niet naar de letter dan toch naar de geest – door in een grote frequentie, soms enkele dagen na elkaar, telkens per kas aan zijn cliënt betalingen te verrichten van telkens bedragen van onder de f 25.000, dat in artikel 6 lid 1 als maximum wordt genoemd.

Het verweer

Ad klachtonderdeel A

Mr. X heeft erkend dat hij naïef heeft gehandeld. Voorts is mr. X van mening dat hij wellicht formeel gezien in strijd heeft gehandeld met de Boekhoudverordening, maar dat de strekking van deze verordening is de cliënt te beschermen tegen advocaten, die kennelijk de verleiding niet kunnen weerstaan om de aan hun zorg toevertrouwde gelden zich toe te eigenen. Mr. X meent dat hij dat nu juist niet heeft gedaan. De belangen van zijn cliënt zijn in casu niet geschaad.

Ad klachtonderdelen B, C en D

Mr. X stelt zich op het standpunt dat thans – achteraf – duidelijk is dat hij inadequaat heeft gehandeld door af te gaan op de woorden van zijn cliënt. Desalniettemin acht mr. X het misplaatst dat hij ervan wordt verdacht tussenpersoon, of anderszins het centrum van frauduleuze handelingen te zijn geweest.

Overwegingen van de raad

Klachtonderdeel A

De raad stelt vast dat mr. X in strijd heeft gehandeld met artikel 3 lid 2 van de Boekhoudverordening. Hoewel de ratio van de verordening onder meer de bescherming van de cliënt is, kan mr. X zich in casu niet achter deze ratio verschuilen, nu vaststaat dat mr. X zijn eigen bankrekeningnummer op de sommatiebrieven heeft vermeld, terwijl ingevolge de verordening dit slechts is toegestaan indien het geldbedragen betreft die de advocaat zelf toekomen, terwijl deze gekozen constructie niet los kan worden gezien van de verdere gang van zaken zoals hierna te beoordelen. De raad acht dit onderdeel van de klacht gegrond.

Klachtonderdelen B, C en D

Gebleken is dat er voor mr. X bij zowel de aanvaarding van de opdracht als tijdens de opgedragen diensten voldoende aanwijzingen bestonden die hem ertoe hadden moeten nopen de opdracht te weigeren c.q. verdere dienstverlening aan cliënt te onthouden. De raad stelt dan ook vast dat

mr. X de artikelen 2 en 5 van de Richtlijnen heeft overtreden. Zo heeft mr. X aanzienlijk meer geld geïncasseerd dan de vorderingen beslaan en heeft hij de betalingen op verzoek van zijn cliënt laten lopen via de kantoorrekening, zonder zich af te vragen waarom dit niet – zoals te doen gebruikelijk – via de rekening van de Stichting Derdengelden kon. Voorts heeft mr. X meegewerkt aan het omzeilen van de fiscus door in te stemmen met contante doorbetaling van de ontvangen bedragen aan zijn cliënt en heeft hij dit op een zodanige wijze gedaan – nooit meer dan f 25.000 per opname in een grote frequentie en in een kort tijdsbestek – dat zulks het vermoeden bevestigt dat mr. X welbewust het bepaalde bij artikel 6 lid 1 van de Richtlijnen heeft willen omzeilen.

De raad acht ook de onderdelen B, C en D van de klacht gegrond. Mr. X heeft zich in dezen gedragen in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.

Motivering van de op te leggen maatregel

Bij het opleggen van de na te melden maatregel heeft de raad in aanmerking genomen dat mr. X de Boekhoudverordening niet heeft nageleefd en een grove inbreuk heeft gemaakt op de letter en de strekking van de Richtlijnen. Mr. X heeft, zoal niet bewust, dan toch in elk geval door grote onzorgvuldigheid medewerking verleend aan een frauduleuze transactie. Dit is een grove misslag, die ernstig doet twifelen aan de geschiktheid van mr. X om als advocaat te functioneren. Gelet op één en ander acht de raad de maatregel van een onvoorwaardelijke schorsing van na te melden duur passend en geboden.

Volgt

Gegrondverklaring van de klacht in al haar onderdelen onder oplegging van een onvoorwaardelijke schorsing voor de duur van zes maanden.

BEZOEK AAN GEDETINEERDE NIET-CLIËNT

Hof van Discipline, 22 februari 2002, nr. 3283

(mrs. Van Griensven, Meeter, Gerritzen, Van der Hel en Schokkenbroek)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 9 oktober 2000

(mrs. Verhoeven, Baas, Degenaar, Van Oven en Verhulst)

Advocaat brengt bezoek aan gedetineerde verdachte, die niet zijn cliënt is, buiten diens raadsman om en bespreekt daarbij de strafzaak.

Handelen dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.

- *Advocatenwet artikel 46 (2,3 Gedragingen in strafzaken)*
- *Gedragsregels 17, 18 en 29*

Feiten

In een strafzaak met drie Engelse verdachten behartigde mr. X de belangen van de verdachte A. De verdachte B werd bijgestaan door de Nederlandse advocaat mr. Y. De derde verdachte C die in Engeland in detentie verbleef, werd bijgestaan door Z, een Engelse advocaat. In mei 1999 hebben mr. X en Z de verdachte B bezocht in een huis van bewaring in Nederland. Op verzoek van mr. Y heeft de rechtbank mr. X kort daarop als getuige gehoord. Met betrekking tot het bezoek aan B heeft mr. X volgens het proces-verbaal toen verklaard: 'Het klopt dat ik de verdachte (B)

heb bezocht in (het huis van bewaring). Ik was samen met een ambtgenoot, mevrouw Z uit Engeland. Zij treedt op als advocaat van de verdachte (C) die momenteel in uitleveringsdetentie zit in Engeland. Ik heb van tevoren via mijn secretaresse geprobeerd om de advocaat van B telefonisch op de hoogte te stellen van het voorgenomen bezoek, maar dat is niet gelukt. Ik neem aan dat mijn secretaresse verzocht heeft om een notitie te maken, maar ik was er niet bij, dus ik kan u dat niet zeggen. Achteraf is tot mijn spijt verzuimd om de raadsman alsnog op de hoogte te stellen van het bezoek. Ik ben op eigen initiatief op bezoek gegaan bij B. We hadden op dat moment een aanvullend proces-verbaal gekregen, met onder andere verklaringen van B en daar hadden wij vragen over. We hadden onder meer gezien dat er een heel lange verklaring van B in het dossier zat, die geheel in het Nederlands was gesteld, en zonder dat er een tolk bij aanwezig was geweest. Die verklaring riep voor ons een aantal vragen op over wat er nou precies in Engeland en Nederland was gebeurd. De raadsman van verdachte houdt mij voor dat hij kort na mijn bezoek zijn cliënt aantrof als een bang vogeltje en dat zijn cliënt tegen hem heeft gezegd dat ik en mevrouw Z zijn cliënt te verstaan hadden gegeven dat hij een andere verklaring moest afleggen. Dat is de interpretatie van zijn cliënt. Ik heb geen enkele indicatie gehad dat hij (B) zich door ons bedreigd voelde en had ook helemaal niet die intentie. Ik heb mij bij de gevangenis aangemeld en heb gevraagd of ik B kon bezoeken. Ik heb niet gezegd dat ik zijn advocaat was. Ik heb slechts gevraagd of ik hem kon bezoeken. In mijn herinnering heb ik met B diens verklaring doorgenomen en heb ik de verklaringen van zijn vrouw en zijn ouders voorgelezen. Dat alles heeft ruim een uur geduurd, omdat het vertalen vrij veel tijd kostte. Mij bleek dat B het niet eens was met delen van zijn in het Nederlands gestelde verklaring'.

In het kader van zijn onderzoek heeft de deken in het huis van bewaring een bezoek gebracht aan B, naar aanleiding van welk bezoek B de volgende verklaring heeft afgelegd: 'Some time before 18 May 1999, I do not recall the date, a prison guard told me that my lawyer was there to see me, I changed clothing and went to an interview room. I was shocked to see not my lawyer (...) but two other persons, a man and a woman. My lawyer had not announced their visit. The man, who introduced himself as Mr. X, did not immediately present himself as the lawyer for C, a co-suspect, but only later. He introduced the woman as an English solicitor. I cannot recall her name, no business card was given. Mr. X made small talk for some time. Thereafter he said that he was the lawyer for C and A, co-suspects. He read to me some statements made in this case and said that nobody would believe my statements. He added that people were not happy with what I had said. He said that I had said too much in my statements and that I should not have said what I did. Mr. (X) was not very direct. He had a way with words and was moving in circles. He said that he believed me, but that nobody else would. He said that I would go to jail anyhow, whatever I said. I remember him saying: "You will be in jail this Christmas, next Christmas, and God knows how many Christmases thereafter". He questioned the wisdom of my statements. He asked me if it would not be better if he would represent me as well, all three of us.'

Klacht

De ambtshalve klacht luidt:

- a) Mr. X heeft voorafgaande aan de strafzitting toegang gezocht en verkregen tot een (mede)verdachte in de strafzaak, niet zijn cliënt, en de advocaat van die medeverdachte noch tevoren om toestemming voor dat gesprek gevraagd, of hem althans van dat voornemen in kennis gesteld, noch na dat gesprek, vóór de zitting, contact met die advocaat opgenomen.
- b) Mr. X heeft bij het bezoek aan die medeverdachte B het personeel van (het huis van bewaring) in de waan gebracht, althans gelaten, dat hij de heer B bezocht in zijn kwaliteit van (diens) advocaat en aldus misbruik gemaakt van zijn vertrouwenspositie.
- c) Mr. X heeft de heer B op onaanvaardbare wijze onder druk gezet, zoals uit de door deze getekende verklaring blijkt.

Overwegingen raad

- A) Vaststaat dat mr. X in het huis van bewaring een bezoek heeft gebracht aan B zonder toestemming van diens raadsman en met hem zijn zaak en de eventuele strafmaat heeft besproken. De raad acht dit in strijd met wat een behoorlijk advocaat betaamt. Het gaat immers om de cliënt van een andere advocaat. Een dergelijke handelwijze is des te ernstiger indien de belangen van die medeverdachte strijdig zijn aan die van de eigen cliënt, hetgeen in deze zaak bepaald aanmerkelijk voorkomt. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.
- B) Niet is komen vast te staan dat mr. X zich bij zijn bezoek heeft voorgedaan als advocaat van B. Bovendien blijkt uit het door de deken ingestelde onderzoek niet dat het huis van bewaring slechts de eigen advocaten toelaat tot de gedetineerden. Dit onderdeel van de klacht is ongegrond.
- C) Alhoewel mr. X tijdens diens onderhoud met B op diens zaak is ingegaan, staat daarmee niet vast dat mr. X daarbij B onder druk heeft gezet. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

De raad legt aan mr. X de maatregel op van berisping.

Overwegingen hof

De deken appelleert voorzover de raad klachtonderdeel c) ongegrond heeft verklaard. Hij verwijst daarbij naar de door B ondertekende verklaring die een weergave is van het gesprek dat de deken met B heeft gevoerd. 'Als de raad op dit punt meende dat onvoldoende bewijs was bijgebracht had zowel de heer B als zijn advocaat kunnen c.q. moeten worden gehoord'.

Het hof overweegt dienaangaande het volgende.

Ter zitting van het hof heeft mr. X erkend dat hij aan de heer B heeft gezegd, dat niemand diens verklaringen zou geloven en dat hij voorts mededelingen heeft gedaan over de straf, die in dit soort zaken naar Nederlands strafrecht pleegt te worden opgelegd. Het hof stelt voorop dat mr. X zich van dit soort uitlatingen had dienen te onthouden. Hij had zich moeten realiseren dat zijn bezoek aan de heer B, een buitenlandse gedetineerde en bovendien niet zijn cliënt, en diens reactie daarop complicaties bij de behandeling van de strafzaak zouden kunnen geven. Voor het hof is echter niet komen vast te staan welke motieven mr. X met zijn bezoek heeft gehad anders dan de door hem vermelde (begeleiding

Engelse sollicitator, mededelen resultaat rogatoire commissie). Deze zijn naar het oordeel van het hof niet af te leiden uit de verklaring die de heer B jegens de deken heeft afgelegd. Uit die verklaring blijkt evenmin dat heer B op onaanvaardbare wijze onder druk is gezet.

Volgt

Bekrachtiging.

GEBRUIK VAN PROCESSEN-VERBAAL

Hof van Discipline nr. 3335, 1 maart 2002

(mrs. Peeperkorn, Runia, Vermeulen, De Kok en Creutzberg)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 8 januari 2001

(mrs. Bleeker, Van der Eerden, De Bont, Henselmans en Van Dooren)

Het gebruik van processen-verbaal voor een ander doel dan waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld.

- *Advocatenwet artikel 46 (3.4) Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)*
- *Gedragsregel 1*

Feiten

Mr. X treedt op voor de echtgenote van klager in een alimentatiegeschil. Klager dient over het optreden van mr. X een klacht in. Ter afwering van die klacht stelt mr. X in het verweerschrift:

'Zoals uit de processen-verbaal blijkt (en deze zijn nog maar een fractie) heeft [klager] vele onrechtmatige daden en zelfs strafbare feiten op zijn geweten ...'

Bij zijn verweerschrift legt mr. X bedoelde processen-verbaal van politie aan de Raad van Discipline over.

Klager had zich jegens zijn echtgenote schuldig gemaakt aan bedreiging met zware mishandeling en bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, meermalen gepleegd. Mr. X behartigde ook de belangen van zijn cliënte als benadeelde partij in de strafzaak en in die hoedanigheid had mr. X de processen-verbaal van de officier van Justitie ontvangen.

Klager beklagt zich er onder meer over dat mr. X door de hiervoor weergegeven stellingname in zijn verweerschrift zich onnodig grievend tegen hem heeft uitgelaten en misbruik heeft gemaakt van de vertrouwelijk ter beschikking gestelde gegevens door de processen-verbaal in de klacht-procedure tegen hem over te leggen.

Overwegingen raad

Mr. X heeft niet onjuist gesteld dat klager jegens zijn cliënte onrechtmatige daden respectievelijk strafbare feiten heeft gepleegd. Hoewel mr. X de raad onvoldoende heeft kunnen overtuigen van de opportuniteit van de bewuste passage in zijn verweerschrift, is daarmee die passage niet als nodeeloos grievend jegens klager aan te merken.

Afschriften van het strafdossier waren door de officier van Justitie aan mr. X ter beschikking gesteld om ten behoeve van zijn cliënte als bena-

deelde partij te gebruiken. Mr. X gebruikte (gegevens van) dit dossier met goedvinden van zijn cliënte in de klachtprocedure. Van diefstal van het dossier of gegevens daaruit is daarmee geen sprake. Om dezelfde reden is geen sprake van misbruik van vertrouwelijke gegevens. In het midden kan blijven of mr. X door de officier van Justitie gemachtigd was om (gegevens uit) het strafdossier in de klachtprocedure te gebruiken. Klager heeft naast de officier van Justitie geen eigen belang om daarover te klagen.

Volgt

Ongegrondbevinding van de klachtonderdelen.

Overwegingen hof

Uitgangspunt moet zijn dat mr. X de grootst mogelijke vrijheid van spreken en handelen heeft om zijn verdediging tegen de door klager eerder tegen hem ingediende klacht in te richten op de wijze die hij in het belang van zijn zaak nodig oordeelt. De grens van die vrijheid moet daar worden getrokken, waar redelijkerwijs moet worden uitgesloten dat mr. X zich genoodzaakt kon zien zich op de gewraakte wijze te verdedigen (vergelijk HR 25 november 1997, NJ 1998, 261).

Dit uitgangspunt strekt ter bescherming van het recht van mr. X op een eerlijk proces. Voor de verwezenlijking van dat recht is het noodzakelijk dat mr. X zich tegenover de raad met zo groot mogelijke vrijheid kan uiten.

Naar het oordeel van het hof heeft mr. X met de door klager gelaakte passage uit het verweerschrift de hiervoor geformuleerde grens van de vrijheid om zich te verdedigen niet overschreden.

In de eerste plaats is het gestelde in die passage niet onjuist. Uit de strafrechtelijke veroordeling van klager blijkt dat klager schuldig is bevonden aan meerdere bedreigingen. Dat zijn evenzovele onrechtmatige daden jegens degenen tegen wie klager die bedreigingen heeft geuit.

Voorts dient de door klager gelaakte passage in het verweerschrift te worden gelezen in haar context. Zij komt voor in het gedeelte van het verweerschrift dat het opschrift 'Achtergronden' draagt. Dit gedeelte strekte ertoe – zie het slot van dit deel van het verweerschrift – om uitleg te geven van de gang van zaken met betrekking tot het beslag tegen de achtergrond van hetgeen eerder tussen de betrokkenen was voorgevallen. Nu de klacht dat beslag betrof – te weten, zo begrijpt het hof, fouten van mr. X bij het leggen van het beslag – kon mr. X in redelijkheid menen dat de achtergronden van de beslaglegging van belang waren voor de beoordeling van de tegen hem ingediende klacht.

Er zijn geen feiten gebleken waaruit kan worden afgeleid dat de door klager aangevallen passage in het verweerschrift nochtans tuchtrechtelijk laakbaar is doordat mr. X bij dat verweerschrift tevens de eerdergenoemde processen-verbaal van politie heeft overgelegd. De inhoud van die processen-verbaal heeft het hof niet in zijn beoordeling kunnen betrekken, omdat deze niet aan het hof zijn overgelegd.

Het behoort tot het recht van mr. X om voor zijn verdediging relevante omstandigheden onder de aandacht van de rechter – in dit geval de raad – te brengen. Daarmee heeft mr. X de eer en goede naam van klager niet aangetast. Evenmin heeft mr. X die omstandigheden openbaar gemaakt door ze te stellen in zijn verweerschrift aan de raad. Het hof acht de door klager gewraakte passage, op zichzelf beschouwd, ook niet nodeloos grievend.

Mr. X heeft kopieën van de processen-verbaal van de officier van Justitie ontvangen in zijn hoedanigheid van advocaat. Toezending berustte op de circulaire van de Minister van Justitie van 22 februari 1971, H.afd. RO nr. 74/871. Deze processen-verbaal zijn slechts ter inzage aan mr. X gezonden. Hij had de desbetreffende kopieën na afloop van de zaak dienen te retourneren. Door dit na te laten heeft mr. X in strijd met deze circulaire gehandeld.

Mr. X heeft deze processen-verbaal gebruikt voor een ander doel dan waarvoor zij hem waren toegezonden. Klager kan zich daarover beklagen nu de inhoud van deze processen-verbaal kennelijk onder meer op zijn gedragingen betrekking had. Daarmee is niet gezegd dat de inhoud van deze processen-verbaal een vertrouwelijk karakter had. Die inhoud vormde immers voorwerp van openbaar onderzoek ter terechtzitting in de strafzaak tegen klager.

Aan hetgeen hiervoor is overwogen zij toegevoegd – zonder aan die overwegingen afbreuk te doen – dat mr. X deze processen-verbaal bovendien zonder noodzaak heeft overgelegd. Hij beschikte immers ook over een afschrift van het (mondelijke) vonnis van de politierechter.

Door deze processen-verbaal van politie over te leggen in een tegen hem aanhangig gemaakte tuchtzaak, heeft mr. X de hiervoor bedoelde grens van hetgeen redelijkerwijs tot zijn verdediging kan strekken, overschreden.

Mr. X heeft misbruik gemaakt van hem slechts voor een bepaald doel – bijstand van zijn cliënte – ter beschikking gestelde stukken. Aldus heeft mr. X zich niet gedragen zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

Met betrekking tot de vraag of mr. X te dezer zake een maatregel dient te worden opgelegd neemt het hof het volgende in aanmerking. Van belang zijn, allereerst, de ervaringen die mr. X als advocaat met klager als tegenpartij heeft gehad. Het hof hecht in dit verband betekenis aan de door klager jegens zijn echtgenote en haar ouders geuite bedreigingen, zoals deze blijken uit de strafrechtelijke veroordeling van klager. Voorts neemt het hof in aanmerking dat de door klager gewraakte gedragingen van mr. X diens verweer betreffen tegen een klaagschrift waarin klager zich onbehoorlijk heeft geuit over de persoon van mr. X. In dat klaagschrift heeft klager mr. X aangeduid met bewoordingen als: 'incompetent, te kwader trouw, een ordinaire oplichter van het hit-and-run soort'. Ten slotte had klager, naar mr. X bekend was, klachten ingediend tegen de vorige advocaat van zijn vroegere echtgenote en tegen een notaris, terwijl hij eveneens bij de raad twee klachten tegen mr. X had ingediend. Door deze omstandigheden, in onderling verband beschouwd, die erop neerkomen dat klager een grote psychische druk heeft uitgeoefend op zijn vroegere

echtgenote en degenen die haar professioneel ter zijde staan, weegt het hof het feit dat mr. X zich in het kader van zijn verdediging heeft bediend van processen-verbaal van politie die hem daartoe niet ter beschikking waren gesteld als een te ver doorgeschoten reactie op de tegen hem ingediende klacht. In aanmerking genomen, daarenboven, de gematigde opstelling van mr. X bij zijn verweer tegen de onderhavige klacht, behoeft niet voor herhaling te worden gevreesd.

Volgt

Vernietiging van de beslissing van de raad voorzover daarbij het klacht-onderdeel (3) ongegrond is verklaard en gegrondbevinding van dat klachtonderdeel zonder oplegging van een maatregel.

WAT BETAAMT TEGENOVER WEDERPARTIJ

Hof van Discipline nr. 3279, 1 maart 2002

(mrs. Zwitser-Schouten, Beker, Heidinga, Sterk en Hooykaas)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 18 september 2000

(mrs. Van Boven, Van den Dries, Grootveld, Hengeveld en Vermeulen)

Klagen door de wederpartij over de wijze waarop een advocaat de belangen van zijn eigen cliënt behartigt.

– *Advocatenwet artikel 46 (3 Wat een behoorlijk advocaat betaamt tegenover de wederpartij)*

Feiten

Klaagster en A, haar toenmalige echtgenoot, hebben zich gewend tot een advocaat met het verzoek de echtscheidingsprocedure op gemeenschappelijk verzoek aanhangig te maken. A ontdekte dat klaagster, die werkzaam was als administratief medewerkster in zijn bedrijf, geld uit het bedrijf had genomen. Het ging om een bedrag van ruim f 300.000. A wenste dat de advocaat van zijn bedrijf, mr. X, de echtscheidingsprocedure verder afwikkelde. Klaagster heeft daarmee ingestemd. Mr. X heeft een echtscheidingsconvenant opgesteld dat klaagster heeft getekend zonder overleg met mr. X. In het convenant is bepaald dat klaagster het bedrag dat klaagster uit het bedrijf van A had opgenomen, niet behoefde terug te betalen en dat deze schuld van klaagster aan het bedrijf werd overgenomen door A. Voorts is in het convenant een bepaling opgenomen dat A door betaling van een eenmalig bedrag aan klaagster zijn alimentatieverplichtingen afkocht. Partijen hebben verklaard na uitvoering van het convenant niets meer van elkaar te vorderen te hebben.

Bij brief van de Belastingdienst werd klaagster geconfronteerd met een aanslag Inkomstenbelasting verhoogd met een boete over het bedrag dat zij als afkoopsom alimentatie zou hebben ontvangen. Klaagster heeft zich gewend tot een advocaat, die mr. X aansprakelijk heeft gesteld.

Inhoud van de klacht

Klaagster verwijt mr. X dat hij haar niet heeft gewezen op het feit dat er een belastingaanslag zou volgen naar aanleiding van hetgeen in het door mr. X opgestelde convenant was bepaald ten aanzien van de alimentatie.

Overwegingen raad

Bij de beoordeling van de klacht dient voorop te staan dat slechts in uitzonderlijke gevallen een wederpartij met succes kan klagen over de wijze waarop een advocaat de belangen van zijn eigen cliënt behartigt. Het tuchtrecht dient er niet toe de advocaat in het voordeel van de wederpartij te beperken in zijn vrijheid om zijn cliënt bij te staan op een wijze die hem en zijn cliënt goeddunkt. Een zodanige uitzonderingssituatie doet zich in de onderhavige zaak niet voor. Het staat vast dat klaagster nadat de door haar gepleegde fraude aan het licht was gekomen zich heeft gewend tot een advocaat. De raad leidt daaruit af dat klaagster zich niet in een zodanige labiele positie bevond dat zij zich niet realiseerde de hulp van een advocaat te kunnen inroepen. Het staat niet vast dat het al dan niet labiel zijn voor mr. X kenbaar was.

Mr. X trad op als advocaat voor (het bedrijf van) A. Mr. X wist dat klaagster en zijn cliënt eerder bij een andere advocaat waren geweest in verband met de echtscheiding. Mr. X mocht erop vertrouwen dat klaagster eigen onderzoek zou laten doen. Mr. X zou er wellicht beter aan hebben gedaan klaagster in een brief te wijzen op de mogelijkheid zich te laten adviseren door een eigen advocaat in verband met het door mr. X op verzoek van zijn cliënt opgestelde convenant. Door een dergelijke brief niet te schrijven heeft mr. X evenwel niet klachtwaardig gehandeld.

Overwegingen hof

Mr. X had zich behoren te realiseren dat aan het convenant voor klaagster aanzienlijke fiscale consequenties verbonden konden zijn. Het feit dat de accountant van het bedrijf van zijn cliënt bij de gesprekken met cliënt aanwezig was, zoals mr. X heeft aangevoerd, brengt niet mee dat hij voor die mogelijke consequenties de ogen mocht sluiten en enkel mocht afgaan op het advies van de accountant. Reeds op grond van de inhoud van het convenant en de daaruit blijkende achtergronden daarvan had mr. X dienen te beseffen dat er voor klaagster grote belangen op het spel stonden. Mr. X had in zoverre rekening moeten houden met de belangen van klaagster, dat hij niet kon volstaan met het enkel ter ondertekening toezenden van het convenant, dan wel het convenant daartoe aan zijn cliënt meegeven, zonder klaagster, die niet door een advocaat werd bijgestaan, uitdrukkelijk te wijzen op de mogelijke fiscale consequenties van het convenant en, in verband daarmee, op haar belang zich ook tot een advocaat of tot een belastingadviseur/accountant te wenden.

Volgt

Vernietiging van de beslissing van de raad, gegrondverklaring van de klacht, onder oplegging van een waarschuwing.

